

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

СПЕЦІАЛЬНА СЕЛЕКЦІЯ ОВОЧЕВИХ КУЛЬТУР

спеціальність	201 Агрономія	обов'язковість дисципліни	вибіркова
освітня програма	Агрономія	факультет	агрономії та захисту рослин
освітній рівень	перший (бакалаврський)	кафедра	генетики, селекції та насінництва

ВИКЛАДАЧ

Криворученко Роман Володимирович

Вища освіта – спеціальність селекція і генетика сільськогосподарських культур
Науковий ступень - кандидат сільськогосподарських наук 06.01.05 Селекція рослин
Вчене звання - доцент кафедри генетики, селекції та насінництва
Досвід роботи – 25 років

Показники професійної активності з тематики курсу:

- співавтор методичних розробок;
- співавтор тематичних публікацій;
- відповідальний виконавець НДР 0121U108111;
- учасник наукових і методичних конференцій;
- наукове керівництво здобувачем, що отримав документ про присудження наукового ступеня.

телефон	0509737523, 0681897033	електронна пошта	roman.kryvoruchenko@btu.kharkov.ua	дистанційна підтримка	Moodle
---------	---------------------------	------------------	--	-----------------------	--------

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ (ДИСЦИПЛІНУ)

Мета	формування компетентностей розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми професійної діяльності у галузі агрономії та селекції, що передбачає застосування теретичних знань та практичних навичок з організації селекційного процесу овочевих культур
------	--

Формат	лекції, практичні заняття, самостійна робота, індивідуальні завдання
Специфічні результати навчання і форми їх контролю	<ul style="list-style-type: none"> • розуміння особливостей організації селекційного процесу овочевих культур в залежності від біологічних особливостей (розвитку, цвітіння, запилення тощо) окремих культур / індивідуальні практичні завдання; • здатність до проведення селекційно-генетичних робіт зі створення та оцінки вихідного матеріалу овочевих культур / індивідуальні завдання; • розуміння особливостей організації селекційного процесу зі створення гетерозисних гібридів овочевих культур / індивідуальні практичні завдання; • здатність до ефективного використання різних методів створення та оцінки селекційного матеріалу овочевих культур / індивідуальні практичні завдання; • втілення механізмів збереження та використання біорізноманіття в процесі професійної діяльності / індивідуальні завдання.
Обсяг і форми контролю	3 кредити ECTS (90 годин): 12 годин лекції, 18 годин практичні; модульний контроль (2 модулі); підсумковий контроль – диференційований залік.
Вимоги викладача	вчасне виконання завдань, активність при проведенні лабораторно-практичних занять
Умови зарахування	вільне зарахування

ДОПОВНЮЄ СТАНДАРТ ОСВІТИ І ОСВІТНЮ ПРОГРАМУ

Компетенції	<p>ЗК.07. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>СК.01. Здатність використовувати базові знання основних підрозділів аграрної науки (рослинництво, землеробство, селекція та насінництво, агрохімія, плідівництво, овочівництво, ґрунтознавство, кормовиробництво, механізація в рослинництві, захист рослин.</p> <p>СК.03. Знання та розуміння основних біологічних і агротехнологічних концепцій, правил і теорій, пов'язаних із вирощуванням сільськогосподарських та інших рослин.</p> <p>СК.08. Здатність розв'язувати широке коло проблем та задач у процесі вирощування сільськогосподарських культур шляхом розуміння їх біологічних особливостей та використання як теоретичних, так і практичних методів.</p>	Програмні результати навчання	<p>ЗПРН.04. Порівнювати та оцінювати сучасні науково-технічні досягнення у галузі агрономії.</p> <p>СПРН.01. Демонструвати знання й розуміння фундаментальних дисциплін в обсязі, необхідному для володіння відповідними навичками в галузі агрономії.</p> <p>СПРН.03. Володіти статистичними методами опрацювання даних в агрономії.</p> <p>СПРН.04. Володіти на операційному рівні методами спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, а також культивування об'єктів і підтримання стабільності агроценозів із збереженням природного різноманіття.</p> <p>СПРН.05. Аналізувати та інтегрувати знання із загальної та спеціальної професійної підготовки в обсязі, необхідному для спеціалізованої професійної роботи у галузі агрономії.</p> <p>СПРН.06. Ініціювати оперативне та доцільне вирішення виробничих проблем відповідно до зональних умов.</p> <p>СПРН.09. Інтегрувати й удосконалювати виробничі процеси вирощування сільськогосподарської продукції відповідно до чинних вимог.</p> <p>СПРН.11. Організувати результативні і безпечні умови роботи.</p>
--------------------	--	--------------------------------------	--

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ (ДИСЦИПЛІНИ)

Модуль 1. Теоретичні основи селекції овочевих

Лекція 1.	Основні напрями і завдання в селекції овочевих культур. Особливості біології розвитку, цвітіння, запилення та запліднення овочевих. Методи гібридизації.	Практичне заняття 1	Сортознавство овочевих культур родини Гарбузові.	Самостійна робота	Історія розвитку селекції основних овочевих культур. Внесок вітчизняних та іноземних вчених в розвиток селекції. Роль сорту у підвищенні урожайності і якості продукції овочівництва. Біотехнологічні методи створення вихідного матеріалу в селекції овочевих культур.
Лекція 2	Схема селекційного процесу, методи добору в селекції овочевих культур	ПЗ 2-3	Сортознавство овочевих культур родини Пасльонові.		
Лекція 3.	Селекція гетерозисних гібридів овочевих культур	ПЗ 4-5	Сортознавство овочевих культур родини Капустяні		

Модуль 2. Селекція окремих культур

Лекція 4.	Селекція овочевих культур родин Гарбузові та Пасльонові.	ПЗ 6-7	Сортознавство овочевих культур родини Лободові	Самостійна робота	Методи експериментального мутагенезу та поліплоїдії в селекції овочевих культур. Методи віддаленої гібридизації в селекції овочевих культур. Напрями і завдання в селекції нових і нетрадиційних овочевих культур
Лекція 5.	Селекція овочевих культур родин Капустяні.	ПЗ 8-9	Сортознавство овочевих культур родини Селерові		
Лекція 6.	Селекція овочевих культур родин Лободові та Селерові.				

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА ТА МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

Література

1. Сучасні методи селекції овочевих і баштанних культур / За ред. Т. К. Горвої і К. І. Яковенка. Харків, 2001. 644 с.
2. Селекція овочевих рослин: теорія і практика / В. А. Кравченко та ін. Вінниця, 2012. 311 с.
3. Селекція і насінництво сільськогосподарських рослин: підручник / М. Я. Молоцький та ін. К.: Вища освіта, 2006. 463 с.
4. Кравченко В. А. Селекція і насінництво овочевих культур у закритому ґрунті: навчальний посібник К.: Аграрна наука, 2002. 182 с.
5. Чекалін М. М., Тищенко В. М., Баташова М. Є. Селекція та генетика окремих культур: навчальний посібник. Полтава: ФОП Говоров С.В., 2008. 368с
6. Опалко А. І. Селекція плодкових і овочевих культур. К.: Вища школа, 2000. – 440 с.
7. Методика державного сортовипробування сільськогосподарських культур (картопля, овочеві і баштанні культури) / під ред. В. В. Вовкодава. К., 2001. С. 50–52.
8. Насінництво овочевих культур: навчальний посібник. 2-е видання доп. і перероб / О. Д. Вітанов та ін. / ред. О. Д. Вітанова. Вінниця: ТОВ «Твори», 2018. 254 с.

Методичне забезпечення

1. Робочий зошит з дисципліни «Спеціальна селекція овочевих культур» для практичних занять студентів першого (бакалаврського) рівня зі спеціальності 201 «Агрономія» / укладачі: Р. В. Криворученко, Т. І. Гопцій, Д. В. Чуйко. Харків : ДБТУ, 2023. 86 с.
2. Цикл лекцій: «Спеціальна селекція овочевих культур».
3. Цикл мультимедійних презентацій «Спеціальна селекція овочевих культур».
4. Комплекти індивідуальних завдань з дисципліни «Спеціальна селекція овочевих культур».
5. Робоча програма навчальної дисципліни «Спеціальна селекція овочевих культур»

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

	СИСТЕМА	БАЛИ	ДІЯЛЬНІСТЬ, ЩО ОЦІНЮЄТЬСЯ
Підсумкове оцінювання	100 бальна ECTS (стандартна)	до 100	100% від усередненої оцінки за модулі
Модульне оцінювання	100 бальна сумарна	до 40	відповіді на тестові питання
		до 45	виконання та оформлення лабораторних робіт
		до 15	результат засвоєння блоку самостійної роботи

НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ ТА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Всі учасники освітнього процесу (в тому числі здобувачі освіти) повинні дотримуватися кодексу академічної доброчесності та вимог, які прописані у положенні «Про академічну доброчесність учасників освітнього процесу ДБТУ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, поважати гідність один одного, проявляти доброзичливість, чесність, відповідальність.